

PHỐI HỢP CÁC LỰC LƯỢNG XÃ HỘI TRONG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH CỦA ĐOÀN THANH NIÊN TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TRÍ ĐỨC - HÀ NỘI

LÊ MINH NGUYỆT - Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
Email: nguyet.daihocsupham@gmail.com

CAO THỊ NINH - Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
Email: ninhcao.hnue@gmail.com

Tóm tắt: Trong nhà trường trung học phổ thông, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị xã hội của thanh niên, học sinh; là thành phần quan trọng trong các lực lượng giáo dục đạo đức học sinh; có vai trò nòng cốt trong phối hợp giữa nhà trường với gia đình và cộng đồng trong giáo dục học sinh. Bài viết trình bày về một số nội dung phối hợp các lực lượng xã hội đã được Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Trung học phổ thông Trí Đức thực hiện khá tốt. Các hình thức được sử dụng thường xuyên trong việc phối hợp là thông qua Ban Giám hiệu nhà trường và trực tiếp giữa Đoàn trường Trí Đức với các đối tác.

Từ khóa: Phối hợp; các lực lượng xã hội; giáo dục đạo đức; học sinh; Đoàn Thanh niên; trung học phổ thông.

(Nhận bài ngày 07/7/2016; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 06/9/2016; Duyệt đăng ngày 27/10/2016).

1. Đặt vấn đề

Trường trung học phổ thông (THPT), cấp học cuối cùng của hệ thống giáo dục (GD) phổ thông, có sứ mạng rất lớn trong việc thực hiện mục tiêu GD mà Luật GD đã chỉ rõ “Giúp học sinh (HS) phát triển toàn diện về đạo đức, trí tuệ, thẩm mỹ và các kĩ năng cơ bản, phát triển năng lực cá nhân, tính năng động và sáng tạo, hình thành nhân cách con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa, xây dựng tư cách và trách nhiệm công dân, chuẩn bị cho HS tiếp tục học lên hoặc đi vào cuộc sống lao động, tham gia xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. Cấp học THPT phải đào tạo ra những thanh niên có tri thức phổ thông toàn diện vững chắc, có hệ thống các năng lực cần thiết để chuẩn bị bước vào cuộc sống. Tuy nhiên, thực tiễn gần đây, sự phát triển mạnh mẽ về quy mô, số lượng HS THPT không tỉ lệ thuận với chất lượng văn hóa, đạo đức. Có nhiều biểu hiện của sự xuống cấp trong đạo đức HS THPT. Đây là vấn đề đang được ngành GD và xã hội quan tâm tìm cách khắc phục.

Muốn GD đạo đức nói riêng và phát triển nhân cách HS nói chung, cần tạo ra sự thống nhất tác động toàn xã hội; cần xây dựng được môi trường GD lành mạnh. Trong đó, Đoàn Thanh niên Cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh đóng vị trí chủ chốt trong công tác GD đạo đức cho HS và tham gia tổ chức hoạt động phối hợp với các lực lượng xã hội trong GD đạo đức cho HS.

Thực tế, sự phối hợp giữa tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh với các lực lượng xã hội trong GD đạo đức cho HS THPT thời gian qua và hiện nay còn nhiều bất cập. Từ đó gặp nhiều khó khăn trong tổ chức hoạt động phối hợp các lực lượng xã hội trong công tác GD đạo đức cho HS trường THPT, trong đó có Trường THPT Trí Đức chưa đạt được yêu cầu.

2. Thực trạng hoạt động phối hợp các lực lượng xã hội trong giáo dục đạo đức cho học sinh của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Trung học phổ thông Trí Đức

Phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi, phương pháp phỏng vấn, phương pháp nghiên cứu sản phẩm hoạt động, phương pháp xử lí số liệu.

Mẫu khảo sát là 110 cán bộ quản lí nhà trường, giáo viên, cán bộ Đoàn của Trường THPT Trí Đức: Cán bộ quản lí trường: 20 cán bộ Ban Giám hiệu và các phòng ban; 10 cán bộ Đoàn Thanh niên; 10 cán bộ quản lí kí túc xá và quản sinh và 70 giáo viên.

2.1. Vai trò của Đoàn Thanh niên Trường Trung học phổ thông Trí Đức trong việc phối hợp với các lực lượng xã hội giáo dục đạo đức cho học sinh

Các kết quả đánh giá của cán bộ, giáo viên Trường THPT Trí Đức cho thấy Đoàn TNCS Hồ Chí Minh của trường có vai trò quan trọng trong việc phối hợp các lực lượng trong GD đạo đức cho HS. Điều này được biểu hiện qua điểm trung bình của các vai trò cụ thể cũng như điểm trung bình chung rất cao (2,59/3 điểm).

Phân tích sâu các vai trò của Đoàn Thanh niên trong việc phối hợp các lực lượng xã hội, cho thấy, vai trò hàng đầu là đầu mối tổ chức các hoạt động phối hợp các lực lượng GD đạo đức HS; tiếp đến là quản lí, tổ chức, chỉ đạo các hoạt động phối hợp của trường trong GD đạo đức HS và thu thập các thông tin phản hồi với trường về sự phối hợp trong GD đạo đức HS.

2.2. Thực trạng hoạt động phối hợp của Đoàn Thanh niên với các lực lượng xã hội trong giáo dục đạo đức học sinh Trường Trung học phổ thông Trí Đức

Để đánh giá thực trạng hoạt động phối hợp của Đoàn Thanh niên với các lực lượng xã hội trong GD đạo đức HS Trường THPT Trí Đức, chúng tôi khảo sát trên ba lĩnh vực: Nội dung phối hợp, hình thức phối hợp và hiệu quả phối hợp. Kết quả thu được như Bảng 2.

Bảng 1: Vai trò của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong việc phối hợp các lực lượng xã hội GD đạo đức cho HS Trường THPT Trí Đức

Các vai trò	Mức độ (%)			ĐTB	Thứ bậc
	Không rõ	Rõ ràng	Rất rõ ràng		
1. Tham mưu cho lãnh đạo trường trong việc phối hợp các lực lượng GD HS	0.9	43.6	55.5	2.55	4
2. Là đầu mối tổ chức các hoạt động phối hợp các lực lượng GD đạo đức HS	0	38.2	61.8	2.62	1
3. Giám sát, đánh giá các hoạt động phối hợp các lực lượng GD HS của nhà trường	2.7	36.4	60.9	2.58	3
4. Phản hồi với trường các thông tin phản ánh về sự phối hợp trong GD	2.7	35.5	61.8	2.59	2
5. Quản lí, tổ chức, chỉ đạo các hoạt động phối hợp của trường trong GD đạo đức HS	5.5	30.0	64.5	2.59	2
Trung bình chung				2.59	

Bảng 2: Nội dung phối hợp các lực lượng xã hội trong công tác GD đạo đức HS của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức

Nội dung	Mức độ (%)			ĐTB	Thứ bậc
	Ít khi	Thường xuyên	Rất thường xuyên		
1. Góp ý về mục tiêu, nội dung và kế hoạch hoạt động GD HS trong năm học	88.2	11.8	0	1.12	7
2. Tham gia tổ chức các hoạt động GD HS	58.2	40.9	0.9	1.43	6
3. Giám sát, đánh giá hiệu quả GD đạo đức HS của Đoàn Trường Trí Đức	88.2	11.8	0	1.12	7
4. Đóng góp vật chất, tinh thần phục vụ cho hoạt động GD HS của trường	2.7	54.5	42.7	2.4	1
5. Phối hợp với Đoàn TNCS của trường trong việc GD HS ở gia đình và trong cộng đồng	21.8	59.1	19.1	1.97	5
6. Phối hợp với Đoàn TNCS của trường trong việc GD HS có hành vi không mong đợi	1.8	85.5	12.7	2.11	3
7. Phối hợp với Đoàn TNCS của trường trong việc tạo môi trường GD thân thiện, lành mạnh	10.9	80.0	9.1	1.98	4
8. Phối hợp với Đoàn TNCS của trường trong công tác thi đua, khen thưởng HS có thành tích học tập và rèn luyện đạo đức	0.9	69.1	30.0	2.29	2
9. Phối hợp với Đoàn TNCS của trường trong việc bồi dưỡng, nâng cao năng lực hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức	90.0	9.1	0.9	1.11	9
Trung bình chung				1.73	

2.2.1. *Thực trạng nội dung phối hợp của Đoàn Thanh niên với các lực lượng xã hội trong giáo dục đạo đức học sinh Trường Trung học phổ thông Trí Đức*

Các tư liệu trong Bảng 2 cho thấy: Mức độ phối hợp của Đoàn Thanh niên Trường THPT Trí Đức với các lực lượng trong công tác GD đạo đức cho HS của trường với ĐTB = 1,73/ 3 điểm. Điều đó chứng tỏ nội dung phối hợp của Đoàn Thanh niên của trường với các lực lượng xã hội trong GD đạo đức cho HS mới đạt mức trung bình.

Trong số các nội dung phối hợp, việc kết hợp với các lực lượng xã hội *đóng góp vật chất, tinh thần phục vụ cho hoạt động GD HS của trường* được làm thường xuyên, tiếp đến là phối hợp trong công tác thi đua, khen thưởng HS có thành tích học tập, rèn luyện đạo đức và phối hợp trong việc GD HS có hành vi không mong đợi. Trong khi đó, phối hợp trong việc tư vấn, góp ý về mục tiêu, nội dung và kế hoạch triển khai các hoạt động GD HS của trường trong năm học; giám sát, đánh giá hiệu quả GD

đạo đức HS; Phối hợp với Đoàn TNCS trường trong việc bồi dưỡng, nâng cao năng lực hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức là những nội dung ít được triển khai.

2.2.2. *Thực trạng hình thức phối hợp các lực lượng xã hội trong công tác giáo dục đạo đức cho học sinh của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Trung học phổ thông Trí Đức*

Qua kết quả khảo sát cho thấy, hình thức được sử dụng thường xuyên trong phối hợp giữa Đoàn TNCS của trường với các đối tác *thông qua Ban Giám hiệu nhà trường*. Hình thức thứ hai là gặp gỡ trực tiếp giữa Đoàn TNCS trường THPT Trí Đức với các đối tác.

Hình thức: Tổ chức các hội nghị giữa Đoàn TNCS với các đối tác cán bộ giáo viên nhà trường đánh giá là hình thức ít khi được thực hiện. Đây là hình thức phối hợp không dễ dàng tổ chức vì nó liên quan đến nhiều vấn đề như: Kinh phí tổ chức, các bên tham gia. Tương tự,

Bảng 3: Hình thức phổ biến để phối hợp các lực lượng trong công tác GD đạo đức cho HS của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức

Các hình thức phối hợp	Mức độ (%)			ĐTB	Thứ bậc
	Ít khi	Thường xuyên	Rất thường xuyên		
1. Trao đổi, phối hợp qua các phương tiện công nghệ thông tin	95.5	4.5	0	1.05	4
2. Tổ chức hội nghị giữa Đoàn Thanh niên với các đối tác	50.0	50.0	0	1.5	3
3. Gặp gỡ giữa Đoàn Thanh niên với các đối tác	29.1	68.2	2.7	1.74	2
4. Phối hợp giữa Đoàn TNCS của trường với các đối tác thông qua Ban Giám hiệu nhà trường	5.5	70.0	24.5	2.19	1
Trung bình chung				1.62	

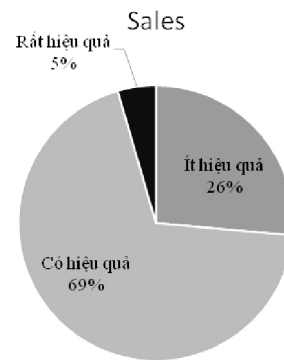
việc trao đổi, phối hợp qua các phương tiện công nghệ thông tin rất ít được khai thác. Hiện tại, nhà trường chưa xây dựng được một hệ thống mạng thông tin đảm bảo khoa học và hiện đại cho công tác phối hợp.

2.2.3. Hiệu quả của hoạt động phối hợp các lực lượng xã hội trong giáo dục đạo đức cho học sinh của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Trung học phổ thông Trí Đức

Có tới gần 75% cán bộ, giáo viên được khảo sát khẳng định công tác phối hợp các lực lượng trong GD đạo đức cho HS của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức đã có hiệu quả và rất hiệu quả. Tuy nhiên, còn 26% cán bộ giáo viên cho rằng công tác phối hợp vẫn ít hiệu quả. Điều này cho thấy công tác phối hợp các lực lượng xã hội của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức đã có hiệu quả nhất định nhưng vẫn còn nhiều hạn chế, khó khăn.

2.3. Khó khăn trong việc phối hợp các lực lượng xã hội trong công tác giáo dục đạo đức cho học sinh của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Trung học phổ thông Trí Đức

Trong các hoạt động GD của nhà trường, hoạt động

Biểu đồ 1: Hiệu quả của hoạt động phối hợp các lực lượng xã hội trong GD đạo đức cho HS của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trường THPT Trí Đức

nào cũng đều gặp những khó khăn nhất định. Đặc biệt là công tác tổ chức phối hợp các lực lượng trong GD đạo đức cho HS của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức càng gặp nhiều khó khăn hơn.

Bảng 4: Khó khăn trong việc phối hợp các lực lượng xã hội trong công tác GD đạo đức cho HS của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức

Các khó khăn	Mức độ khó (%)			ĐTB	Thứ bậc
	Không khó	Khó khăn	Rất khó		
1. Tham mưu cho lãnh đạo trường trong việc phối hợp các lực lượng GD HS	95.5	4.5	0	1.05	8
2. Là đầu mối tổ chức các hoạt động phối hợp các lực lượng GD đạo đức HS	74.5	25.5	0	1.25	7
3. Giám sát, đánh giá các hoạt động phối hợp các lực lượng GD đạo đức HS của nhà trường	55.5	39.1	5.5	1.5	6
4. Thu thập thông tin phản hồi với nhà trường phản ánh của các lực lượng GD về sự phối hợp trong GD	0.9	90.9	8.2	2.07	4
5. Quản lý, tổ chức, chỉ đạo các hoạt động phối hợp của nhà trường trong GD đạo đức của HS	1.8	48.2	50.0	2.48	1
6. Huy động các lực lượng xã hội tham gia GD HS	1.8	61.8	36.4	2.35	2
7. Triển khai các hình thức phối hợp các lực lượng GD	0.9	84.5	14.5	2.14	3
8. Phối hợp các lực lượng GD trong GD đối tượng HS có khó khăn trong rèn luyện đạo đức.	16.4	72.7	10.7	1.95	5
Trung bình chung				1.84	

Các kết quả khảo sát cho thấy, trong việc phối hợp các lực lượng xã hội GD đạo đức cho HS của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường THPT Trí Đức gặp khó khăn nhất định (ĐTB: 1.84/3 điểm). Trong đó có một số yếu tố khó khăn ở mức khá cao như quản lí, tổ chức, chỉ đạo các hoạt động phối hợp của nhà trường trong GD đạo đức của HS; huy động các lực lượng xã hội tham gia GD HS hay triển khai các hình thức phối hợp các lực lượng GD. Trên thực tế, đây là những vấn đề rất phức tạp đòi hỏi phải có quyết tâm cao của các cấp, các ngành trong toàn xã hội.

Ngoài những yếu tố nêu trên, một vài yếu tố khác như giám sát, đánh giá các hoạt động phối hợp các lực lượng GD đạo đức HS của nhà trường; phối hợp các lực lượng GD trong GD đối tượng HS có khó khăn trong rèn luyện đạo đức cũng là những khó khăn của Đoàn Thanh niên Trường THPT Trí Đức hiện nay.

3. Kết luận

Phối hợp giữa nhà trường với gia đình và cộng đồng trong GD HS đã được Đảng và Nhà nước xác định là nguyên lí GD. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị xã hội của thanh niên HS trong nhà trường THPT; là thành phần quan trọng trong các hoạt động GD đạo đức HS.

Các kết quả khảo sát thực tiễn cho thấy Đoàn Thanh niên có vai trò nòng cốt trong phối hợp giữa nhà trường với gia đình và cộng đồng trong GD HS; đặc biệt là vai trò đầu mối tổ chức các hoạt động phối hợp các lực lượng GD đạo đức HS; quản lí, tổ chức, chỉ đạo các hoạt động phối hợp của trường trong GD đạo đức HS và thu thập các thông tin phản hồi với trường về sự phối hợp trong GD đạo đức HS.

Trong thực tiễn, Đoàn Thanh niên Trường THPT Trí Đức đã triển khai nội dung và hình thức phối hợp các lực lượng xã hội trong việc GD đạo đức HS ở mức không có sự đồng đều giữa các nội dung. Một số nội dung được thực hiện khá tốt như kết hợp với các lực lượng xã hội đóng góp vật chất, tinh thần phục vụ cho hoạt động GD HS của trường; phối hợp trong công tác thi đua, khen thưởng HS có thành tích học tập, rèn luyện đạo đức và phối hợp trong việc GD HS có hành vi không mong đợi. Một số nội dung khác như phối hợp trong việc tư vấn,

góp ý về mục tiêu, nội dung và kế hoạch triển khai các hoạt động GD HS của trường trong năm học; giám sát, đánh giá hiệu quả GD đạo đức HS; phối hợp với Đoàn TNCS trường trong việc bồi dưỡng, nâng cao năng lực hoạt động của Đoàn TNCS là những nội dung ít được triển khai.

Qua kết quả khảo sát thực tiễn cũng cho thấy, hình thức được sử dụng thường xuyên trong phối hợp giữa Đoàn TNCS của trường với các lực lượng xã hội là thông qua Ban Giám hiệu nhà trường và trực tiếp giữa Đoàn TNCS Trường THPT Trí Đức với các đối tác. Trong khi đó, hiện nay, việc sử dụng công nghệ thông tin vào quá trình trao đổi, hợp tác đang phát triển mạnh thì hình thức này lại hầu như không được thực hiện trong hoạt động phối hợp các lực lượng xã hội của Đoàn Thanh niên. Tất cả những thực trạng trên cho thấy hoạt động phối hợp các lực lượng xã hội trong GD đạo đức cho HS của Đoàn trường Trí Đức chưa thật sự hiệu quả và còn nhiều hạn chế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bùi Ngọc Diệp, (2008), *Tăng cường mối quan hệ gia đình, nhà trường và xã hội, thúc đẩy xã hội hóa giáo dục*, NXB Đại học sư phạm Hà Nội.
- [2]. Nguyễn Minh Phương, (2009), *Sáng kiến thử nghiệm Tăng cường mối quan hệ giữa nhà trường trung học phổ thông với cộng đồng*, Đề tài cấp Bộ, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam.
- [3]. Đặng Vũ Hoạt - Hà Thế Ngữ, (1987), *Giáo dục học*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [4]. Đới Hiểu Nguyên, (2013), *85 tình huống trao đổi giữa phụ huynh và giáo viên mầm non*, NXB Văn hóa - Thông tin.
- [5]. Lê Minh Nguyệt, (2012), *Tương tác giữa cha mẹ và con với sự phát triển tâm lí trẻ em*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [6]. Hà Thế Ngữ, (2001), *Giáo dục học, một số vấn đề lí luận và thực tiễn*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [7]. Lê Tiến Thành, (2014), *Tài liệu hướng dẫn gia đình và cộng đồng*, Bộ Giáo dục và Đào tạo - Dự án VNEN.

COOPERATING SOCIAL FORCES TO EDUCATE STUDENTS' MORALITY FROM HO CHI MINH COMMUNIST YOUTH UNION AT TRI DUC HIGH SCHOOL - HANOI

Le Minh Nguyet - Hanoi University of Education
Email: nguyet.daihocsupham@gmail.com
Cao Thi Ninh - Hanoi University of Education
Email: ninhcao.hnue@gmail.com

Abstract: At high schools, Ho Chi Minh Communist Youth Union is a political and social organization of youth and students; an important component of forces to educate students' morality; plays a core role in the coordination between the school and family and community to educate students. The paper presents the mixed contents among social forces that were well implemented by Ho Chi Minh Communist Youth Union at Tri Duc school. The regular cooperative form was through School Board and directly between the Tri Duc Youth Union and partners.

Keywords: Cooperation; social forces; moral education; students; Youth Union; high schools.